

For the latest from BDO Turkey, follow us

Sirküler Tarihi : 27/10/2026
Sirküler No : 2026/060

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

FİRMALARIN YURT DIŞI KAYNAKLI DÖVİZLERİNİN TÜRK LİRASINA DÖNÜŞÜMÜNÜN DESTEKLENMESİNE İLİŞKİN UYGULAMA TALİMATINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (“TCMB”) tarafından yayımlanan ve 1 Ekim 2026 tarihinde yürürlüğe giren “Firmaların Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerinin Türk Lirasına Dönüşümünün Desteklenmesi Hakkında Tebliğe İlişkin Uygulama Talimatı” (“Uygulama Talimatı”) hakkındaki açıklamalarımız, [2026/053 sayılı Sirkülerimizde](#) yapılmıştır.

TCMB tarafından Uygulama Talimatında 26 Ekim 2026 tarihinde bazı önemli değişiklikler yapılmış olup, söz konusu değişiklikler aşağıda konu başlıkları itibarıyla açıklanmıştır.

1. DÖVİZ POZİSYONU BİLDİRİM FORMUNUN GEÇERLİLİK SÜRESİ UZATILMIŞTIR

Uygulama Talimatının 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yapılan değişiklikle, Döviz Pozisyonu Bildirim Formunun belge tarihinden itibaren geçerlilik süresi 15 günden 3 aya çıkarılmıştır. Bu süre içinde aynı form kapsamında birden fazla işlem yapılabilecektir.

Döviz pozisyonu oranı %10’u aşan firmaların destekten yararlanamayacağına ilişkin koşul korunmuştur. **Aracı bankalar, her bir destek başvurusu sırasında bu koşulların sağlandığını kontrol etmeye devam edecektir.**

Talimatın Ek-C’sinde de geçerlilik süresi buna uygun olarak değiştirilmiştir. Ayrıca formdaki meslek mensubu beyanı ile bazı açıklamalarda yer alan “varlık ve yükümlülükler” ifadeleri, varlıklar esas alınacak şekilde düzeltilmiştir.

Garantis ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited’in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2025 yılında 11 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 169’dan fazla ülkede bulunan 870 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 94.900 kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlarla ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

Genel müdür ve/veya finans müdürü unvanlı yetkilisi bulunmayan firmalarda, formun şirketi temsile yetkili üst düzey yetkili veya yetkililerce imzalanabileceği de açıklığa kavuşturulmuştur.

Bu değişikliklerle, formun yenilenmesinden kaynaklanan iş yükünün azaltılmasının ve farklı organizasyon yapılarına sahip firmaların imza sürecinin kolaylaştırılmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır.

2. HESAP BAKİYESİNİN KORUNMASINA İLİŞKİN KOŞUL DEĞİŞTİRİLMİŞTİR

Uygulama Talimatının 7 nci maddesinin üçüncü fıkrasının önceki halinde, ihracat bedelinin firma hesabına geldiği tarih ile destek başvurusu arasındaki dönemde, hesap bakiyesinin gelen ihracat bedelinin altına düşmemesi aranmaktaydı.

Yapılan değişiklikle, aynı dönemde hesap bakiyesinin TCMB'ye yapılacak döviz satışı tutarının altına düşmemesi esas alınmıştır. **Dolayısıyla bakiye kontrolünde, yurda getirilen ihracat bedelinin tamamı yerine destek kapsamında satılacak döviz tutarı dikkate alınacaktır.**

Bununla birlikte, bakiyenin ihracat bedeli olmayan dövizlerle müsait hale getirilmemesi koşulu devam etmektedir. Aracı bankanın gerekli tespiti yapamadığı durumlarda destek kapsamında döviz satışı gerçekleştirilemeyecektir.

Bu değişiklikle, ihracat bedelinin destek kapsamında satılmayacak kısmının firma tarafından kullanılmasına imkân sağlanmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır.

3. BELGE İBRAZINA VE ONAYINA İLİŞKİN KOLAYLIKLAR GETİRİLMİŞTİR

3.1. Gümrük Beyannamesi ve ETGB Bilgilerinin İbrazi

Uygulama Talimatının 5 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasında, mal ihracatı bedelleri için aracı bankaya ibraz edilecek belgeye ilişkin “gümrük beyannamesi” ifadesi “gümrük beyannamesi bilgisi” olarak değiştirilmiştir.

Aynı maddenin onuncu fıkrasında ise Elektronik Ticaret Gümrük Beyannamesinin (“ETGB”) aslının ibrazı yerine ETGB bilgisinin ibrazı öngörülmüştür.

ETGB kapsamında işlem yapan firmalardan, 3 ay boyunca tek bir banka aracılığıyla işlem yapılacağına ilişkin Ek-D beyannamesi alınması ve bu dönemde başka bankalardan işlem yapılmadığının en az bir defa teyit edilmesi koşulları korunmuştur.

Bu değişikliklerle, belge asıllarının ibrazından kaynaklanan işlem yükünün azaltılmasının ve elektronik bilgi üzerinden yürütülen süreçlerin kolaylaştırılmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır.

3.2. Hizmet İhracatında Faturalar Yerine Onaylı Döküm Sunulması

Döviz kazandırıcı hizmet bedellerine ilişkin faturaların işlem bazında 15 adetten fazla olması halinde, faturalar yerine firma tarafından hazırlanan ve yeminli mali müşavir (“YMM”) veya serbest muhasebeci mali müşavir (“SMMM”) tarafından onaylanan fatura dökümleri aracı bankalarca kabul edilebilecektir.

Bu dökümlerde; destekten yararlanacak firmanın unvanı ve vergi kimlik numarası, fatura tarihi ve numarası, fatura konusu, fatura döviz tutarı ve cinsi ile hizmeti alan gerçek veya tüzel kişinin bilgileri ve yerleşik olduğu ülke bilgisi bulunacaktır.

Düzenleme, faturaların dökümle sunulmasını bankanın kabulüne bırakmakta olup 15 ve daha az sayıdaki faturalar için bu özel kolaylık öngörülmemiştir. Fatura veya fatura dökümlerine ilişkin bilgiler banka nezdinde elektronik ortamda saklanacaktır.

Bu düzenlemeyle, çok sayıda hizmet faturası bulunan firmalarda belge hazırlama ve banka kontrol süreçlerinin toplu ve meslek mensubu onaylı bilgiler üzerinden kolaylaştırılmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır.

3.3. Dijital Onaylı Form ve Belgelerin Kabulü

Önceki düzenlemede döviz pozisyonu bildirim formunun ıslak imzalı veya elektronik imzalı ibrazı öngörülmekte olup, firmalarca sunulacak tüm form ve belgeleri kapsayan genel bir dijital onay hükmü bulunmamaktaydı.

Uygulama Talimatının 5 inci maddesine eklenen on altıncı fıkrada yapılan değişiklikle; firmalarca ibraz edilmesi gereken form ve belgelerin, ıslak imzalı, e-imzalı veya 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 76 ncı maddesi çerçevesinde belirlenen usul ve esaslara uygun dijital onay yöntemleriyle onaylanmış olması kaydıyla kabul edilebileceği açıklanmıştır.

Bu düzenlemeyle, form ve belgelerin bankacılık mevzuatına uygun dijital kanallardan onaylanarak işlemlerin daha hızlı tamamlanmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır.

3.4. SMMM ve YMM Faaliyet Belgesi

Uygulama Talimatının 7 nci maddesinin birinci fıkrasında, SMMM/YMM faaliyet belgesinin “aslının” ibrazına ilişkin ifade kaldırılmıştır.

Faaliyet belgesinin ibrazından itibaren üç ay içinde aynı meslek mensubunca düzenlenip onaylanan diğer döviz pozisyonu bildirim formları bakımından önceki belgenin yeterli sayılması uygulaması devam etmektedir. Bankanın, belgenin geçerliliğini ve doğruluğunu kontrol etme yükümlülüğü de korunmuştur.

Bu değişiklikle, faaliyet belgesinin doğrulanmasına ilişkin kontroller korunarak belge aslının sunulmasından doğan iş yükünün azaltılmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır.

4. ARACILI MAL İHRACATINDA TEDARİKÇİ VE İMALATÇILARA DESTEK ÖDENMESİNE İLİŞKİN KONTROLLER AÇIKLANMIŞTIR

Uygulama Talimatının 5 inci maddesinin altıncı fıkrası kapsamında, aracı ihracatçı tarafından yurda getirilen peşin ihracat bedeli olmayan dövizlerin tedarikçi/imalatçı adına satılması ve desteğin doğrudan bu firmaya ödenmesi mümkündür.

Yapılan değişiklikle, bu işlemlerde talep formu ve döviz pozisyonu bildirim formunun tedarikçi/imalatçı firma tarafından imzalanarak aracı bankaya ibraz edileceği açıkça düzenlenmiştir.

Ayrıca aracı banka, en az TCMB'ye satılan döviz tutarını karşılayacak kadar ihraç kayıtlı tedarikçi/imalatçı faturası sunulduğunu kontrol edecektir. Fatura tutarlarının satılan döviz cinsinden karşılığı; fatura tarihinden bir önceki iş günü TCMB internet sitesinde saat 15.30'da yayımlanan gösterge niteliğindeki döviz alış kurları veya çapraz kurlar üzerinden hesaplanacaktır.

Ek-E beyannamesi, aracılı ihracat sözleşmesi ve ilgili gümrük beyannameleri ile ihraç kayıtlı faturaların ibrazına ilişkin mevcut koşullar da devam etmektedir.

Bu düzenlemelerle, beyan sorumluluğunun desteği alan firmayla ilişkilendirilmesinin ve destek kapsamındaki döviz satışının belgelenen tedarik tutarıyla sınırlandırılmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır.

5. BEDELSİZ İTHALAT KONTROLÜ VE DESTEK HESABINA ESAS TUTARIN BELİRLENMESİ YENİDEN DÜZENLENMİŞTİR

Uygulama Talimatının 5 inci maddesinin on ikinci fıkrasında daha önce Dahilde İşleme Rejimi ("DİR") kapsamındaki ihracat işlemleri için yer alan düzenleme, bu kapsama ilişkin sınırlayıcı ifade kaldırılarak yeniden düzenlenmiştir.

Yeni düzenlemeye göre aracı bankalar, ihracat işlemine konu bedelsiz ithalat bulunup bulunmadığını talep formundaki firma beyanı üzerinden kontrol edecektir. Bu amaçla Ek-B Talep Formuna bedelsiz ithalat yapıp yapılmadığı ve varsa tutarına ilişkin alanlar eklenmiştir.

Bedelsiz ithalat yapıldığının beyan edilmesi halinde, desteğe esas döviz satış tutarı, ihracat bedelinden bedelsiz ithalat tutarı düşülerek belirlenecektir. Bedelsiz ithalat tutarının tespiti, ihracata ilişkin gümrük beyannamesine esas teşkil eden faturalar üzerinden yapılacaktır.

Fatura tutarlarının TCMB'ye satılan döviz cinsinden karşılığı, fatura tarihinden bir önceki iş günü TCMB tarafından saat 15.30'da yayımlanan gösterge niteliğindeki döviz alış kurları veya çapraz kurlar üzerinden hesaplanacaktır.

Bedelsiz ithalat tutarının ihracat bedeline eşit veya bu bedelden fazla olması halinde destek ödenmeyeceği kuralı korunmuştur. Bedelsiz ithalat tutarını da kapsayacak şekilde destek kapsamında yapılan döviz satışlarında, Talimatın 8 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarındaki geri alma ve destek/kredi taleplerinin kabul edilmemesine ilişkin hükümler uygulanacaktır.

Bu değişiklikle, bedelsiz ithalata ilişkin kontrolün kapsamının genişletilmesinin ve firma beyanı ile standart bir tutar hesabına dayandırılmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır.

6. ARACI KULLANARAK HİZMET İHRAÇ EDEN FİRMALARIN DESTEKTEN YARARLANMASI DÜZENLENMİŞTİR

Uygulama Talimatının 5 inci maddesine eklenen on dördüncü fıkrayla; aracı kullanarak döviz kazandırıcı hizmet sunan firmaların, yurt dışı yerleşiklere sundukları hizmet karşılığında aracı firmadan tahsil ettikleri dövizleri satarak destekten yararlanabilecekleri düzenlenmiştir.

Sunulan hizmetin tutarı, hizmeti sunan firmanın bankasınca, firmanın düzenlediği faturalar ve aracı firmaya yurt dışından gelen bedele ilişkin SWIFT mesajı üzerinden tespit edilecektir.

Hizmet bedelinin aracı firmanın bankasına gelmesi durumunda, hizmeti sunan firmanın bankası, bedelin yurt dışından geldiğini ve satılmadığını aracı firmanın bankasından teyit edecektir. Bu kontrolde hesap bakiyesinin korunmasına ilişkin 7 nci maddenin üçüncü fıkrası da dikkate alınacaktır.

Hizmeti sunan firmanın aracı firmaya düzenlediği faturalarda veya eklerinde, hizmeti alan yurt dışı yerleşik gerçek/tüzel kişinin bilgileri ile ülke bilgisi dahil kısa adresinin bulunması zorunludur. Bu bilgileri içermeyen fatura veya ekleri bankaca kabul edilmeyecektir.

Bu kapsamda satılabilecek döviz tutarı, hiçbir koşulda faturalardaki yurt dışı yerleşiklere verilen hizmet bedelleri toplamını aşamayacaktır.

Diğer yandan, hizmete aracılık eden firmaların yalnızca kendi aracılık hizmetlerinden hak ettikleri dövizler için destekten yararlanabilmesine ilişkin 5 inci maddenin on birinci fıkrası korunmuştur. Dolayısıyla asıl hizmet sağlayıcının hizmet bedeli ile aracının hak ettiği aracılık bedeli ayrı ayrı değerlendirilecektir.

Bu düzenlemeyle, hizmet bedelinin bir aracı üzerinden tahsil edildiği işlemlerde de asıl hizmet sağlayıcının desteğe erişiminin sağlanmasının ve bedelin yurt dışı kaynağının izlenmesinin amaçlandığı anlaşılmaktadır.

7. DAHİLDE İŞLEME REJİMİ KAPSAMINDA DESTEĞİN TEDARİKÇİ VE İMALATÇILARA ÖDENMESİNE İMKÂN TANINMIŞTIR

Uygulama Talimatının 5 inci maddesine eklenen on beşinci fıkrayla; DİR kapsamında gerçekleştirilen ihracata ilişkin dövizlerin ihracatçı tarafından TCMB'ye satılması karşılığında, desteğin tedarikçi/imalatçı firmaya ödenmesine ilişkin özel bir usul getirilmiştir.

Bu uygulamada aşağıdaki şartların sağlanması gerekmektedir:

- Talep formu ve döviz pozisyonu bildirim formu ihracatçı firma tarafından aracı bankaya sunulacaktır. Bu husus, yukarıdaki 4 üncü bölümde açıklanan aracılı mal ihracatındaki form ibrazından farklıdır.

- İhracatçı ile tedarikçi/imalatçı firma tarafından, yeni Ek-F'de yer alan "Dahilde İşleme Rejimi Kapsamında Döviz Dönüşüm Desteğinin Tedarikçiye/İmalatçıya Ödenmesine İlişkin Beyanname" bankaya ibraz edilecektir.

- Vergi dairesince tecil edilen KDV'nin terkin edildiğine ilişkin tedarikçi/imalatçıya verilen yazı ile ekindeki KDV Kanununun geçici 17 nci maddesi gereğince KDV tahsil edilmediği ibaresini içeren faturaların fiziki veya elektronik örnekleri sunulacaktır. Yazı ve faturalar doğrulanabilir kodla görüntülenebiliyorsa banka kontrolleri bu kayıtlar üzerinden yapabilecektir.
- Terkin yazısının tarihi, başvuru tarihinden en fazla bir yıl öncesine ait olabilecektir. Yazı ekindeki faturaların daha eski tarihli olması mümkündür.
- TCMB'ye satılan döviz, işleme konu edilen faturaların toplam tutarını aşamayacaktır. Yalnızca ilgili tedarikçi/imalatçının ilgili ihracatçıya düzenlediği faturalar dikkate alınacak; farklı döviz cinsleri için fatura tarihinden önceki iş gününün TCMB saat 15.30 alış veya çapraz kurları kullanılacaktır.

Satılan dövizin Türk lirası karşılığı ihracatçının hesabına, destek tutarı ise doğrudan tedarikçi/imalatçının hesabına aktarılacaktır. Ek-F kapsamında, destek alacağının tedarikçi/imalatçıya temlik ve listelenen faturaların başka destek işlemlerinde kullanılmadığı da beyan edilecektir.

Bu düzenlemeyle, DİR kapsamında ihracata katkı sağlayan yurt içi tedarikçi ve imalatçıların destekten doğrudan yararlanmasının, belge ve tutar kontrolleriyle birlikte mümkün kılınmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır.

8. TEDARİKÇİ VE İMALATÇIYA ÖDENEN DESTEKLERDE LİMİT KULLANIMI VE BİLDİRİM ESASLARI BELİRLENMİŞTİR

Uygulama Talimatının 6 ncı maddesine eklenen on birinci fıkra; hem 5 inci maddenin altıncı fıkrasındaki aracılı mal ihracatını hem de yeni on beşinci fıkradaki DİR işlemlerini kapsamaktadır.

Bu işlemlerde TCMB'ye satılan dövizin dönüşüm kuru üzerinden hesaplanan Türk lirası karşılığı, tedarikçi/imalatçı firmanın satış limitinden; ödenen destek ise aynı firmanın azami destek tutarından düşülecektir.

Talimatın 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında da bildirim esasları buna uygun olarak düzenlenmiştir. DİR işlemlerinde talep ve döviz pozisyonu formları ihracatçı tarafından sunulsa bile, Ek-A bildirimindeki "İhracatçı Firma VKN" alanına destekten yararlanacak tedarikçi/imalatçının vergi kimlik numarası yazılacaktır.

Desteğin hangi firmaya ödendiği ile hangi firmanın limitinden düşüleceğinin başvuru sırasında birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu düzenlemelerle, destek ödemesi ile limit kullanımının aynı firmada izlenmesinin ve ihracatçı ile destekten yararlanan firmanın farklı olduğu işlemlerde kontrolün açıklığa kavuşturulmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır.

9. KONTROL İLİŞKİSİ BULUNAN FİRMALAR LİSTESİNİN TEKRAR İBRAZİ KOLAYLAŞTIRILMIŞTIR

Talimatın Ek-B1'inde yer alan Kontrol İlişkisi Bulunan Firmalar Listesi daha önce bankaya iletilmiş ve güncelleme gereği bulunmuyorsa, önceki liste geçerli kabul edilecektir.

Listede bilgilerin tam, doğru ve güncel olduğuna, değişikliklerin bankaya bildirileceğine ve sonraki destek taleplerinde değişiklik olması halinde güncel listenin sunulacağına ilişkin beyan ve taahhütlere yer verilmiştir. Listeye tarih, firma bilgileri ve yetkili imza alanları da eklenmiştir.

Bu kolaylık, kontrol ilişkisi bulunan firmaların eksiksiz bildirilmesi yükümlülüğünü ortadan kaldırmamaktadır.

Bu değişiklikle, kontrol ilişkilerine dair bilgilerin güncelliği korunurken değişmeyen listelerin tekrar sunulmasından kaynaklanan iş yükünün azaltılmasının amaçlandığı anlaşılmaktadır.

Saygılarımızla.